

Inte alltid lätt vara betodlare

Robert Olsson, NBR

Det är inte alltid lätt att vara betodlare. Men heller inte så lätt att bli – och förbli – en bra betsort. Och 2012 gjorde det inte lättare. En betsort granskas nog i sömmarna.

Rent konkret i sex försök i fyra upprepningar under tre år. Varje parcell är fyra rader bred och nio meter lång. Uppkomst och skörd mäts på de två raderna i mitten. Till denna grund läggs sedan specialförsök på jordar med jordboende skadegörare som nematoder och *Aphanomyces*. Därtill lagringsförsök och praktiska försök med fokus på växtsätt, stocklöpnings-tolerans och upptagningskvalitet.

Två års provning

Efter två års provning kan en sort bli godkänd av Jordbruksverket. För det krävs en sockeravkastning minst i nivå med de bästa sorterna och en godkänd s.k. DUS-test. Uttrycket DUS står för engelskans Distinctness (särskiljbarhet), Uniformity (homogenitet) och Stability (stabilitet). Sammantaget ska alltså DUS-testen visa att sorten är homogen och stabil samt särskiljbar från andra sorter.

Det verkliga nålsögat

Det verkliga nålsögat är dock SSS, Svenska Sockernärings Sortkommitté, bestående av två personer från Betodlarna och två från Nordic Sugar. NBR sammanställer och presenterar försöksresultat-

en från de senaste tre åren och SSS tar årligen beslut om förnyat godkännande av befintliga sorter och godkännande av nya sorter. Sortlistan revideras två gånger årligen. Först och främst i december, då årets försöksresultat är klara. Inför fröförsäljningen i september följer förra årets sorter med – förutsatt att de sålts i rimliga kvantiteter vid vårförsäljningen.

Minst på samma nivå

En ny sort måste ligga på minst samma skördenivå som den bästa sorten på sortlistan eller vara överlägsen denna i minst en annan viktig egenskap.

Vad är då annan viktig egenskap? I första hand är det tolerans mot angrepp av sjukdomar och skadegörare som nematoder, *Aphanomyces* eller bladsvampar. Det skulle också kunna vara tolerans mot stocklöpning eller god rotform och hög renhet.

Följande variabler ingår i sortprovinen:

- Sockerskörd: Rotskörd och sockerhalt
- Jordboende skadegörare: Tolerans mot betcystnematoder, Rhizomania och *Aphanomyces*

- Uppkomst: Uppkomststastighet och slutlig uppkomst
- Stocklöpningstolerans
- Blasten: Tolerans mot bladsjukdomar, främst mjöldagg, *Ramularia* och rost
- Yttre betkvalitet: Renhet, rotform och nackhöjd
- Inre betkvalitet: K+Na och blåtal
- Lagring: Sockerförlust under långtidslagring

Två sortegenskaper

I detta nummer lyfter vi fram två sortegenskaper som kan klassas som "annan viktig sortegenskap". Den ena, skillnader i sockerförlust under lagring, är en rätt så ny sortegenskap. Den andra, stocklöpningstolerans, har varit med länge utan att "sticka ut" på många år.

Tolv sorter, avsedda att användas i årets lagringsförsök, såddes den 26 mars på två platser väster och norr om Lund. Tabellen visar antalet stocklöpare per hektar vi plockat på dessa ytor i åtta marknadssorter och fyra kandidater inför 2013. Det varierar som synes mellan många och för många.

Trevlig läsning!

Antal stocklöpare per hektar som plockats vid två tillfällen. Medel av två platser

Avräkningsdatum	Julietta	Rasta	Rosalinda	Mixer	Sabrina	Cactus	Muse	Stinger	Alexina	Marcella	Frasse	Barents
24-30 juli	461	280	340	591	280	161	267	134	488	2 122	482	74
5-6 sept.	2 718	210	2 079	825	856	284	1 161	207	1 673	882	861	72
Totalt	3 179	491	2 420	1 416	1 136	445	1 428	341	2 161	3 004	1 343	145

KONTAKTPERSONER NBR

Adresser:

Höjbygaardvej 14
DK-4960 Holeby

Borgeby Slottsväg 11
SE-237 91 Bjärred

Jens Nyholm Thomsen

Robert Olsson

Anne Lisbet Hansen

Otto Nielsen

Åsa Olsson

Sanna Rosendahl

Lone Linke

Försökschef - verksamhetsansvarig

Försökschef - tekniskt ansvarig

Försöks- och projektledare

Försöks- och projektledare

Försöks- och projektledare

Försökstekniker

Support

+45 54 69 14 40

0709-53 72 60

+45 21 68 95 88

+45 23 61 70 57

0709-53 72 62

0733-30 28 01

+45 54 69 14 40

jnt@nordicbeetresearch.nu

robert.olsson@nordicbeetresearch.nu

alh@nordicbeetresearch.nu

on@nordicbeetresearch.nu

asa.olsson@nordicbeetresearch.nu

sanna.rosendahl@nbrf.nu

ll@nordicbeetresearch.nu